

Kantelun tekeminen

Australian ihmisoikeuskomitea (Australian Human Rights Commission) on riippumaton elin, joka tutkii ja ratkaisee kanteluita, joita on tehty lainvastaisesta sukupuoleen, rotuun, vammaisuuteen ja ikään perustuvasta syrjinnästä, Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimukseen nro 111 liittyvästä syrjinnästä ja ihmisoikeuksien loukkauksista.

Mistä meille voi kannella

- **Sukupuoleen perustuva syrjintä** sisältää seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin, intersukupuolisuuteen, raskauteen, siviilisäätyn tai parisuhdetilanteeseen, imetykseen, perhevastuisiin ja seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän.
- **Vammaisuuteen perustuva syrjintä** sisältää syrjinnän, joka perustuu fyysisiin, älyllisiin, sensorisiin, oppimiseen liittyviin ja psykiatrisiin vammoihin, tauteihin tai sairauksiin; terveydentilaan; työperäisiin vammoihin; aiempiin, nykyisiin ja tuleviin vammoihin, sekä vammaisten apuvälineisiin, avustajaeläimiin ja vammaisen henkilön kanssa tekemisissä olemiseen.
- **Rotuun perustuva syrjintä** sisältää rotuvihan ja rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään ja maahanmuuttaja-asemaan perustuvan syrjinnän.
- **Ikäsyrjintä** sisältää syrjinnän, joka perustana on liiallinen nuoruus tai vanhuus.
- **ILO:n yleissopimukseen nro 111 perustuva syrjintä** sisältää työsyrynnän, joka perustuu uskontoon, rikosrekisteriin, ammattiyhdistystoimintaan, poliittisiin mielipiteisiin ja yhteiskunnalliseen alkuperään.
- **Ihmisoikeuksien loukkaukset** sisältävät liittovaltion tekemiä tai sen puolesta tehtyjä toimia, joiden väitetään rikkoneen määrättyjä kansainvälisiä ihmisoikeusasiakirjoja, kuten kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta, lapsen oikeuksia koskevaa yleissopimusta ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa YK:n yleissopimusta.

Kantelun voi tehdä, asuitpa missä päin Australiaa tahansa, eikä kantelun tekeminen maksa mitään. Kanteluprosessin vaiheet on lueteltu alla.

Tiedustelu

- Jos olet epävarma kantelun tekemisestä, voit tiedustella asiaa komitean tietopalvelusta (National Information Service) soittamalla numeroon **1300 656 419** tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen infoservice@humanrights.gov.au

- Voimme lähettää kantelulomakkeen, jolla prosessi saadaan alkuun.
- Jos emme voi auttaa, yritämme antaa lähetteen jollekin, joka voi.

Kantelu

- Kantelu on tehtävä kirjallisena. Voit täyttää lomakkeen ja postittaa tai lähettää sen faksilla takaisin meille, tai tehdä kantelun verkossa sivustollamme www.humanrights.gov.au.
- Voit tehdä kantelun haluamallasi kielellä, ja me voimme tarvittaessa auttaa sen kirjoittamisessa.
- Kantelun tekemiseen ei tarvita lakimiestä.
- Jos emme voi käsitellä kanteluasi, selitämme syyn siihen.

Tutkimus

- Otamme yhteyttä keskustellaksemme tekemästäsi kantelusta ja saatamme pyytää lisätietoja.
- Yleensä komitea ottaa yhteyden henkilöön tai organisaatioon, jota kantelusi koskee, ja antaa heille kopion kantelusta. Saatamme pyytää heiltä määrättyjä tietoja ja/tai vastineen kanteluun. Komitealle kanteluun vastaamisessa annetut tiedot saattavat sisältää henkilökohtaisia tietojasi, mukaan lukien arkaluonteisia tietoja.
- Joissain tapauksissa saatamme päättää, ettemme jatka kantelun käsittelyä. Jos näin tapahtuu, selitämme syyn siihen.
- Saatamme ehdottaa kantelun ratkaisuyrityksenä sovittelua.

Sovittelu

- Sovittelu tarkoittaa, että yritämme auttaa sinua ja kantelusi kohteena olevaa henkilöä tai organisaatiota ratkaisemaan asian.
- Sovittelu voi tapahtua kasvokkain tapaamisessa, josta käytetään nimeä sovittelukokous (conciliation conference) tai puhelinkokouksessa. Joissain tapauksissa kantelut voidaan ratkaista sähköpostiviestein ja keskustelussa sovittelijan kanssa.
- Kantelut voidaan ratkaista monin eri tavoin. Esimerkkejä ratkaisuista ovat anteeksipyyntö, menettelytapojen muutos tai korvaus.

Mahdolliset oikeustoimet – sukupuoleen, vammaisuuteen, rotuun ja ikään perustuva syrjintä

- Komitealla ei ole valtuuksia päättää, onko tapahtunut lainvastaista syrjintää.

- Jos kanteluasi ei ratkaista tai sen käsittely on keskeytetty jostain muusta syystä, saattaa olla mahdollista viedä asia oikeuteen. Tuomioistuimien voi päättää, onko lainvastaista syrjintää tapahtunut.
- Hakemus Australian liittovaltion tuomioistuimiin (Federal Circuit Court of Australia tai Federal Court of Australia) on tehtävä 60 päivän kuluessa siitä, kun komitea päätti kantelun käsittelyn.
- Komitea ei voi viedä asiaa oikeuteen puolestasi tai auttaa esittämään asiaasi oikeudessa.
- Jos haluat viedä asian oikeuteen, saatat tarvita asianajajan tai lakipalvelun neuvoja.

Päätös/raportti – ILO:n yleissopimukseen nro 111 perustuva syrjintä ja ihmisoikeudet

- Jos kanteluasi ei ratkaista tai sen käsittely on keskeytetty jostain muusta syystä, komitean puheenjohtaja voi tehdä päätöksen siitä, onko tapahtunut ILO:n yleissopimukseen nro 111 perustuvaa syrjintää tai ihmisoikeuksien loukkausta.
- Jos puheenjohtajan mielestä syrjintää tai ihmisoikeuksien loukkausta on tapahtunut, hän voi raportoida asiasta liittovaltion yleiselle syyttäjälle. Raportissaan puheenjohtaja voi suositella korvausta henkilön kokemasta menetyksestä tai vammasta. Raportti voidaan esitellä parlamentissa.
- Esimerkkejä puheenjohtajan tekemistä syrjintään ja ihmisoikeuksiin liittyvistä päätöksistä on komitean sivustolla osoitteessa <http://www.humanrights.gov.au/publications/reports-minister-under-ahrc-act>.

Mistä saan lisätietoja?

Australian ihmisoikeuskomitean yhteystiedot ovat:

Puhelin

Maanlaajuinen tietopalvelu: 1300 656 419

TTY: 1800 620 241

NRS: 133 677

Faksi: (02) 9284 9611

Jos tarvitset tulkkia, voit soittaa numeroon **131 450** ja pyytää yhdistämään Australian ihmisoikeuskomiteaan (Australian Human Rights Commission).

Jos olet kuuro tai kuulovammainen, voit soittaa tekstipuhelimella (TTY) numeroon 1800 620 241. Jos olet kuuro tai kuulo- tai puhevammainen, voit myös ottaa yhteyttä NRS-puhelunvälityspalvelun (National Relay Service) numeroon 133 677. Tarvittaessa voimme järjestää Auslan-viittomakielen tulkin.

Jos olet sokea tai näkövammainen, voimme pyynnöstä antaa tietoa vaihtoehtoisissa muodoissa.

Postiosoite

GPO Box 5218
Sydney NSW 2001

Verkossa

Sähköposti: infoservice@humanrights.gov.au
Verkkosivusto: www.humanrights.gov.au

Voit tehdä kantelun verkossa osoitteessa
<http://www.humanrights.gov.au/complaints/lodging-your-complaint>.

Yleistä oikeudellista neuvontaa

Jos harkitset kantelun tekemistä, saatat haluta asiassa oikeudellista neuvontaa. Yhteisölliset oikeusapupalvelut (Community legal services) voivat antaa syrjintään ja häirintään liittyvää maksutonta neuvontaa.

Voit ottaa yhteyttä maksuttomaan oikeusapuun (Legal Aid) (<https://www.nationallegalaid.org/for-individuals/>) tai lähimpään yhteisölliseen oikeusapupalveluun (www.naclc.org.au/directory).

Vastuuvapauslauseke: Tämän infosivun tiedot on tarkoitettu vain ohjeeksi. Ne eivät korvaa oikeudellista neuvontaa.